

**Uchwała Nr LXXIX / 402 / 23
Rady Powiatu Obornickiego
z dnia 28 grudnia 2023 roku**

**w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych
na lata 2023 - 2027**

Na podstawie art. 35a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 100 z późn. zm.), art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1526 z późn. zm.) Rada Powiatu Obornickiego uchwala, co następuje:

§1.

Przyjmuje się Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2023-2027, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§2.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Obornickiego.

§3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY POWIATU
C-1
Bogusław Janus

Zgodność odpisu z oryginałem
stwierdza się:

Oborniki, dnia 04 STY. 2024

Starostwo Powiatowe
w Obornikach
Wydział Organizacyjno-Prawny

INSPEKTOR

Katarzyna Marciniak

ODPIS

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 35a ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja powiatowego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych. Program ma na uwadze doskonalenie systemu wsparcia osób niepełnosprawnych i ich rodzin, z uwzględnieniem działań włączających i wyrównujących szanse osób niepełnosprawnych.

Działania na rzecz osób niepełnosprawnych są zadaniem ogólnospołecznym oraz ważnym elementem polityki państwa, która jest skierowana na minimalizowanie skutków niepełnosprawności oraz zaspokajanie potrzeb osób niepełnosprawnych we wszystkich obszarach życia. Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2023-2027 stanowi kontynuację kierunków, jakie zostały wytyczone do realizacji w latach ubiegłych. Program ma ułatwić prowadzenie aktywnej polityki społecznej wobec osób niepełnosprawnych, wspierać i umacniać ich prawa, eliminować wszelkie przejawy dyskryminacji oraz przyczynić się do stworzenia osobom niepełnosprawnym warunków umożliwiających godne i możliwie pełne uczestnictwo w życiu społecznym i zawodowym.

Skuteczną realizację tego celu mają zapewnić planowane, konkretne działania na rzecz integracji społecznej, aktywizacji zawodowej oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych. Program opracowany został w oparciu o informacje uzyskane z poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego i organizacji społecznych.

Mając powyższe na względzie podjęcie uchwały jest uzasadnione

STAROSTA

C-1

Zofia Kotecka

Zgodność odpisu z oryginałem
stwierdza się: C-1 STY. 2024

Oborniki, dnia

Starostwo Powiatowe
w Obornikach
Wydział Organizacyjno-Prawny

INSPEKTOR

Katarzyna Marciniak

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych

na lata 2023 - 2027

Powiat Obornicki

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Obornikach

Zgodność odpisu z oryginałem
stwierdza się:

04 STY. 2024

Oborniki, dnia

Starostwo Powiatowe
w Obornikach
Wydział Organizacyjno-Prawny

INSPEKTOR

Katarzyna Marciniak

SPIS TREŚCI

I.	WSTĘP	
1.	Wprowadzenie.....	3
2.	Podstawa prawna programu	3
II.	PROBLEMATYKA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI	
1.	Niepełnosprawność w świetle prawa i system orzecznictwa o niepełnosprawności	4
2.	Problem niepełnosprawności.....	6
3.	Niepełnosprawność w powiecie obornickim.....	6
4.	Podmioty działające na rzecz osób z niepełnosprawnością i ich zadania ...	11
III.	CELE i ZADANIA PROGRAMU	
1.	Założenia programu	23
2.	Cel ogólny programu.....	24
3.	Cele szczegółowe, ich sposób realizacji i wskaźniki.....	24
IV.	PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ ZADAŃ	27
V.	HARMONOGRAM REALIZACJI	27
VI.	MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU.....	27
VII.	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	27

I. WSTĘP

1. Wprowadzenie

Niepełnosprawność z uwagi na powszechność i konsekwencje zarówno w sensie indywidualnym, jak i społecznym jest jednym z najpoważniejszych zjawisk współczesnego świata, przy czym nie jest już ona postrzegana wyłącznie jako sprawa indywidualna, traktowana jedynie jako problem konkretnej jednostki i jego najbliższych, ale również w kontekście społecznym. Deficyty psychofizyczne, które powodują różne utrudnienia, ograniczenia lub uniemożliwienie funkcjonowania człowieka w sytuacjach dnia codziennego, zawodowego i społecznego nie byłyby tak dotkliwe, gdyby nie bariery fizyczne, ekonomiczne, społeczne i infrastrukturalne.

Zapewnienie osobom z deficytami odpowiedniej jakości życia, niwelowanie ich negatywnych skutków i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu jest ważnym obszarem do podejmowania działań na ich rzecz, zwłaszcza na poziomie lokalnym, tj. w środowisku zamieszkania. Właśnie na poziomie lokalnym identyfikowane są główne problemy człowieka niepełnosprawnego jako jednostki społecznej.

Podstawowym czynnikiem przeciwdziałającym wykluczeniu społecznemu osób z niepełnosprawnościami jest utrzymanie ich samodzielności i niezależności, co wiąże się z ich aktywnością zawodową i społeczną oraz dostępem do edukacji, a także różnych dodatkowych uprawnień. Istotne jest również kształtowanie postaw społecznych sprzyjających respektowaniu i realizowaniu praw osób dotkniętych niepełnosprawnością.

Działania mające na względzie uwzględnianie i zaspokajanie potrzeb osób niepełnosprawnych w społeczności lokalnej są podejmowane począwszy od przedszkoli, szkoły, uczelnie, miejsca pracy, administrację samorządową, po współpracujące organizacje pozarządowe, instytucje wsparcia i samą społeczność lokalną.

2. Podstawa prawna programu

Na poziomie lokalnym, problematyka niepełnosprawności wpisana jest w dokumenty w ramach strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Szczegółowy program działań na rzecz osób niepełnosprawnych jest realizowany przez samorząd lokalny w oparciu o Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych opracowany na podstawie *art. 35a, ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych*, który mówi, że jednym z zadań powiatu jest „*opracowywanie i realizacja zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów na rzecz działań osób niepełnosprawnych w zakresie:*

- *rehabilitacji społecznej,*
- *rehabilitacji zawodowej i zatrudniania,*
- *przestrzegania praw osób niepełnosprawnych”.*

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Powiatu Obornickiego na lata 2023 – 2027 jest opracowaniem szczegółowych zadań i kierunków działań w celu stworzenia warunków do samodzielnego życia, pełnego i aktywnego lub wspieranego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym.

II. PROBLEMATYKA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

1. Niepełnosprawność w świetle prawa i system orzecznictwa o niepełnosprawności

Niepełnosprawność jest pojęciem różnie definiowanym i ewoluującym. W prawie polskim, zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych **niepełnosprawność** oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy.

Niepełnosprawność, zgodnie z kryterium ustawowym, to niemożność do efektywnego pełnienia ról społecznych, a więc niemożność bądź trudności w codziennej aktywności i uczestnictwie w życiu społecznym. Oznacza to, że stan zdrowia nie jest jedynym wyznacznikiem niepełnosprawności. Przyjęta definicja uwzględnia i splata zarówno fizyczne, psychiczne jak i społeczne aspekty funkcjonowania człowieka, co ma swoje odzwierciedlenie w **systemie orzecznictwa o niepełnosprawności**.

Przyjęte zasady orzekania oznaczają, że orzekanie o niepełnosprawności ma charakter kompleksowy. **Orzeczenie jako prawne potwierdzenie niepełnosprawności** nie jest więc oceną stanu zdrowia osoby orzekanej, ale **oceną ograniczeń w możliwości funkcjonowania w życiu społecznym i zawodowym – będących następstwem naruszenia sprawności organizmu**.

Szczegółowe zasady orzekania o niepełnosprawności regulują przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 lutego 2002r. w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia oraz rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.

Orzeczenia są wydawane przez **Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności**. Organem właściwym miejscowo w sprawie ustalenia niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności na wniosek mieszkańców powiatu obornickiego jest **PZOON w Obornikach**.

Ustawa wprowadza trzy stopnie niepełnosprawności:

1. Do **znacznej stopnia niepełnosprawności** zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

2. Do **umiarkowanego stopnia niepełnosprawności** zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych.

3. Do *lekkiego stopnia niepełnosprawności* zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mającą ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki technicznych.

W stosunku do osób, które nie ukończyły 16 roku życia, niepełnosprawność nie podlega gradacji. Osoby te mogą uzyskać orzeczenie o niepełnosprawności.

Dzieci do 16 roku życia zaliczane są do osób niepełnosprawnych, jeżeli mają naruszoną sprawność fizyczną lub psychiczną o przewidywanym okresie trwania powyżej 12 miesięcy, z powodu wady wrodzonej, długotrwałej choroby lub uszkodzenia organizmu, powodującą konieczność zapewnienia im całkowitej opieki lub pomocy w zaspokojeniu podstawowych potrzeb życiowych w sposób przewyższający wsparcie potrzebne osobie w danym wieku.

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności rozpatruje wnioski o wydanie:

- orzeczeń o niepełnosprawności dla osób, które nie ukończyły 16 roku życia,
- orzeczeń o stopniu niepełnosprawności dla osób, które ukończyły 16 rok życia,
- legitymacji osób niepełnosprawnych,
- kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych.

Ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności skutkuje wydaniem orzeczenia, które zawiera wskazania dotyczące w szczególności:

1. odpowiedniego zatrudnienia
2. szkolenia, w tym specjalistycznego
3. zatrudnienia w zakładzie aktywności zawodowej
4. uczestnictwa w terapii zajęciowej
5. konieczności zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz pomoce techniczne ułatwiające funkcjonowanie danej osoby
6. korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, przez co rozumie się korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki
7. konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji
8. konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji
9. spełniania przez osobę niepełnosprawną przesłanek określonych w art. 8 ust. 3a pkt 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym
10. prawa do zamieszkiwania w oddzielnym pokoju

Orzeczenia służą więc osobom z prawnym potwierdzeniem niepełnosprawności uzyskaniu wszelkich uprawnień i ulg, wsparcia stosownie do naruszenia sprawności organizmu i związanych z nim potrzeb.

2. Problem niepełnosprawności

Niepełnosprawność jest uznawana za jeden z głównych problemów społecznych, ze względu na jego rozmiary, powszechność występowania oraz konsekwencje indywidualne i społeczne, jakie za sobą niesie. Dotyczy ludzi w różnym wieku, ograniczając lub uniemożliwiając im korzystanie w pełni z dobrodziejstw życia społecznego oraz przysługujących każdemu obywatelowi praw.

Pozostawienie osób dotkniętych tym problemem oraz ich rodzin samym sobie prowadzi do ich społecznego wykluczenia. Oznacza to sytuację, która uniemożliwia lub w sposób znaczący utrudnia jednostkom lub grupom pełnienie społecznie akceptowanych ról, korzystanie z istniejącej infrastruktury i dóbr publicznych oraz zdobywanie dochodów w sposób godny.

Osoby niepełnosprawne stanowią grupę zróżnicowaną pod względem stopnia i rodzaju niepełnosprawności, co powoduje konieczność indywidualizowania pomocy adresowanej do tych osób. Osoby niepełnosprawne są gorzej wykształcone, przejawiają niższą aktywność zawodową i w konsekwencji częściej dotyka ich zjawisko ubóstwa i wykluczenia społecznego. Nierówność szans na początku drogi życiowej, pogłębiona zostaje w dorosłym życiu poprzez gorsze przygotowanie zawodowe i społeczne. Sytuacja osób niepełnosprawnych na rynku pracy jest trudniejsza zarówno w kontekście podejmowania odpowiedniego zatrudnienia jak i jego utrzymania.

Wysokość świadczeń należnych osobie z racji jej niepełnosprawności nie pozwala na zrekompensowanie skutków tej niepełnosprawności, nie są również wystarczające do zapewnienia profesjonalnej odpłatnej opieki. Niepełnosprawni postrzegani są jako środowisko uzależnione od pomocy społecznej. Nie mogą pokonać ograniczeń sami przyjmują rolę bezradnych i skazanych na pomoc z zewnątrz.

Z punktu widzenia omawianej problematyki niepełnosprawności, najistotniejszym jest więc podejmowanie **działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie ich rehabilitacji**.

Rehabilitacja osób niepełnosprawnych oznacza zespół działań, w szczególności organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych i społecznych, zmierzających do osiągnięcia, przy aktywnym uczestnictwie tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.

3. Niepełnosprawność w powiecie obornickim

Diagnoza występowania problemu niepełnosprawności w powiecie obornickim, obejmującym trzy gminy, jest procesem trudnym z uwagi na brak możliwości uzyskania pełnych danych na temat liczby osób borykających się z niepełnosprawnością. Częściowo można zobrazować sytuację na podstawie danych z Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Obornikach:

Tabela 1. Liczba osób niepełnosprawnych składających wnioski o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności wg wieku, liczby wydanych orzeczeń z podziałem na stopnie niepełnosprawności

Nazwa	2019r.	2020r.	2021r.	2022r.	do 30.09.2023r.
Liczba złożonych wniosków ogółem	1518	1255	1245	1351	1092
Osoby powyżej 16 r. ż	1050	838	922	1073	872
Osoby do 16 r. ż	468	417	323	278	220
Wydane orzeczenia ogółem	1493	1246	1196	1227	1062
Osoby powyżej 16 r.ż	1035	820	863	975	838
Stopień znaczny	265	208	279	310	257
Stopień umiarkowany	375	312	415	515	485
Stopień lekki	268	232	131	122	96
Osoby do 16 r. ż	458	426	333	252	224

Najwięcej wniosków wpłynęło w roku 2019, od roku 2020 widoczny jest spadek składanych wniosków ze względu na pandemię Covid-19 i możliwość odraczania terminu składania wniosków. W roku 2023 ponowny wzrost.

Tabela 2. Liczba i cel przyjętych wniosków o ustalenie stopnia niepełnosprawności - osoby powyżej 16 r.ż.

Lp.	Cel złożenia wniosku	2019r.	2020r.	2021r.	2022r.	do 30.09.2023r.
1	Odpowiednie zatrudnienie	184	131	109	122	122
2	Szkolenie	0	2	2	5	1
3	Uczestnictwo w warsztatach terapii zajęciowej	3	5	9	9	8
4	Konieczność zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	111	94	110	156	140
5	Korzystanie z systemu wsparcia w samodzielnej egzystencji/ korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych	153	119	140	188	137
6	Zasiłek stały	0	0	0	0	0
7	Zasiłek pielęgnacyjny	258	216	227	225	144
8	Karta parkingowa	197	179	170	211	182
9	Inne	144	92	155	167	138
	Razem	1050	838	922	1073	872

Na podstawie tabeli stwierdzić można, że najczęściej wybieranym celem składania wniosków przez osoby powyżej 16 roku życia było w każdym roku spełnianie przesłanek do wydania karty parkingowej, a następnie nabycie prawa do zasiłku pielęgnacyjnego oraz inne cele, dalej odpowiednie zatrudnienie. Nie ma wniosków składanych do celu zasiłku stałego. Rzadko wybierane jest szkolenie i uczestnictwo w warsztatach terapii zajęciowej.

Tabela 3. Liczba i cel złożonych wniosków o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności- osoby przed 16 r. ż

L.p.	Cel złożenia wniosku	2019r.	2020r.	2021r.	2022r.	do 30.09.2023r.
1	Zasilek pielęgnacyjny	353	303	226	152	116
2	Zasilek stały	104	101	81	114	96
3	Inne	11	13	16	12	8
	Razem	468	417	323	278	220

Najczęściej wybierany cel wydania orzeczenia o niepełnosprawności dla dzieci w wieku do 16 roku życia to zasilek pielęgnacyjny, a następnie zasilek stały. Rzadko wybierany jest inny cel.

Tabela 4. Wydane orzeczenia o stopniu niepełnosprawności z podziałem na wiek

Wiek	2019r.	2020r.	2021r.	2022r.	Do 30.09.2023r.
16-25	68	53	63	78	73
25-40	86	78	84	93	84
41-60	279	237	210	274	216
60 i więcej	475	384	468	502	465

Najwięcej orzeczeń o stopniu niepełnosprawności wydaje się osobom w wieku powyżej 60 , a następnie w przedziale wiekowym 41-60 lat. Najmniej osób ubiegających się o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności jest w przedziale wiekowym od 16-25 lat.

Tabela 5. Wydane orzeczenia o stopniu niepełnosprawności z podziałem na wykształcenie

Wykształcenie	2019r.	2020r.	2021r.	2022r.	do 30.09.2023r.
Mniej niż podstawowe	67	79	50	45	42
podstawowe	216	153	189	202	191
zawodowe	336	269	296	336	278
średnie	229	194	231	287	258
wyższe	60	57	59	77	69

Na podstawie tabeli obserwuje się większą ilość osób z wykształceniem zawodowym, którym wydano orzeczenie o stopniu niepełnosprawności. Najmniej orzeczeń wydano osobom posiadającym mniej niż wykształcenie podstawowe.

Tabela 6. Liczba wydanych legitymacji

L.p.	Wyszczególnienie	2019r.	2020r.	2021r.	2022r.	do 30.09.2023
1	Legitymacje wydane osobom przed 16 r. ż na podstawie ważnych orzeczeń o niepełnosprawności	40	25	15	19	12
2	Legitymacje wydane osobom po 16 r. ż na podstawie ważnych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności	145	87	82	125	129
3	Legitymacje wydane osobom po 16 r. ż na podstawie ważnych orzeczeń o wskazaniach do ulg i uprawnień	0	0	0	0	0

Najwięcej legitymacji osób niepełnosprawnych wydano w roku 2019. W latach kolejnych widoczny spadek wydanych legitymacji dla osób do 16 roku życia. Jeśli chodzi o osoby dorosłe powyżej 16 roku życia mniej legitymacji wydano w latach 2020-2021. Od roku 2022 stopniowy wzrost składanych wniosków.

Tabela 7. Liczba wydanych kart parkingowych

2019r.	2020r.	2021r.	2022r.	do 30.09.2023r.
373	326	333	364	331

Najwięcej kart parkingowych wydano w roku 2019. Następnie w latach 2020 -2021 znacząca mniejsza ilość wydanych kart parkingowych, spowodowana mniejszą ilością wydawanych orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności. Od roku 2022 ponownie wzrost wydanych kart parkingowych.

Ocenie skali problemu służą również dane przekazane przez **Ośrodki Pomocy Społecznej** w naszym powiecie dotyczące rodzin korzystających z pomocy z powodu niepełnosprawności.

Tabela 8. Liczba rodzin korzystających ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej w Obornikach, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rogoźnie i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ryczywół w latach 2019-2022

Gmina	Liczba rodzin, które uzyskały wsparcie z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2019-2022			
	2019	2020	2021	2022r.
Oborniki	314	278	242	225
Rogoźno	256	199	192	186
Ryczywół	57	48	53	67
Razem	627	525	487	478

W oparciu o dane zawarte w tabeli widoczny jest spadek liczby rodzin, które korzystają ze wsparcia z powodu niepełnosprawności.

Liczbę niepełnosprawnych osób, które są bezrobotne lub poszukujące pracy obrazują dane z **Powiatowego Urzędu Pracy** w Obornikach w tabelach 9. i 10

Osoby bezrobotne niepełnosprawne to osoby, które ukończyły 18 lat, posiadają aktualny orzeczony stopień niepełnosprawności, niezatrudnione i nie wykonujące żadnej pracy zarobkowej, zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia w co najmniej połowie wymiaru czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub służbie albo innej pracy zarobkowej, nie uzyskujące przychodów i nie pobierające żadnych świadczeń np. rentowych lub zasiłku stałego na podstawie przepisów o pomocy społecznej, zarejestrowane w powiatowym urzędzie pracy.

Osoby poszukujące pracy niepełnosprawne to osoby, które ukończyły 18 lat, posiadają aktualnie orzeczony stopień niepełnosprawności oraz posiadają przychód w postaci renty z tytułu niezdolności do pracy, renty socjalnej bądź zasiłku stałego z ośrodka pomocy społecznej, zarejestrowane w powiatowym urzędzie pracy.

Tabela 9. Liczba osób będąca w ewidencji osób niepełnosprawnych w latach 2019-2022

<i>Status</i>	<i>Liczba zarejestrowanych osób niepełnosprawnych</i>			
	2019	2020	2021	2022
<i>osoby bezrobotne oraz poszukujące pracy</i>	71	32	67	56

W roku 2020 zauważa się gwałtowny spadek liczby osób niepełnosprawnych rejestrujących się jako bezrobotne i poszukujące pracy.

Tabela 10. Struktura wg stopnia niepełnosprawności

<i>Stopień niepełnosprawności</i>	<i>Liczba zarejestrowanych osób niepełnosprawnych</i>			
	2019	2020	2021	2022
<i>znaczny</i>	2	0	0	2
<i>umiarkowany</i>	13	8	10	10
<i>Lekki</i>	56	24	57	44

Powyższa tabela ukazuje, że największa liczba osób zarejestrowanych jako bezrobotne i poszukujące pracy posiada lekki stopień niepełnosprawności.

Tabela 11. Struktura wg wykształcenia

Wykształcenie	Liczba zarejestrowanych osób niepełnosprawnych			
	2019	2020	2021	2022
Wyższe	3	5	3	1
Średnie	16	8	14	17
Zawodowe	26	10	24	22
Podstawowe	26	9	26	16

Powyższa tabela ukazuje, że największa liczba osób zarejestrowanych jako bezrobotne i poszukujące pracy ma zawodowe i podstawowe wykształcenie. Nieliczna grupa osób niepełnosprawnych z wykształceniem wyższym korzysta z pośrednictwa pracy.

4. Podmioty działające na rzecz osób z niepełnosprawnością i ich zadania

1) Ośrodki Pomocy Społecznej

Na poziomie gmin działania w tym zakresie prowadzone są przez ośrodki pomocy społecznej, które zobowiązane są do udzielania pomocy osobom oraz ich rodzinom ze względu na niepełnosprawność.

Główne podmioty realizujące te zadania to:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ryczywole
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rogoźnie
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Obornikach

Ośrodki Pomocy Społecznej, które funkcjonują w każdej gminie udzielają pomocy osobom niepełnosprawnym w formie:

- zasiłku stałego
- zasiłku celowego
- zasiłku pielęgnacyjnego
- zasiłku celowego specjalnego
- zasiłku okresowego
- usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych
- świadczeń zdrowotnych
- świadczenia rodzinnego
- dodatku mieszkaniowego
- dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego
- zapewnienia miejsca w DPS oraz hospicjach

2) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Obornikach

Na szczeblu powiatu, działania na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie *rehabilitacji społecznej* podejmowane są przez **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie**, które realizuje ustawowe zadania finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwianie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym. Realizowana jest przede wszystkim przez wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej, wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych, likwidację barier, w szczególności architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się i dostępie do informacji oraz kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

Zadania te realizowane są poprzez udzielanie przez PCPR dofinansowań:

- działalności warsztatów terapii zajęciowej (omówione odrębnie w niniejszym opracowaniu),
- uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych,
- likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych,
- zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

Działania te zmierzają w szczególności do zabezpieczenia podstawowych potrzeb życiowych osób niepełnosprawnych, wspomagania ich w procesie rehabilitacji i włączenia w życie społeczne. Część z nich ma wyłącznie charakter ratunkowy, inne przynoszą efekty długofalowe i w sposób znaczący wpływają na minimalizację skutków niepełnosprawności, zapobiegając tym samym społecznemu wykluczeniu tej grupy osób.

Uczestnictwo w **turnusach rehabilitacyjnych** jest niezwykle istotne dla rozwoju osób niepełnosprawnych z różnymi deficytami i dysfunkcjami oraz ich rehabilitacji społecznej. Turnusy rehabilitacyjne są zorganizowaną formą aktywnej rehabilitacji połączonej z elementami wypoczynku. Celem uczestnictwa w turnusie jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, m.in. poprzez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, a także przez udział w innych zajęciach, np. rehabilitacyjnych, przewidzianych programem turnusu.

Likwidacja barier funkcjonalnych tj. barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych odgrywa zasadniczą rolę w zwiększaniu samodzielności. O dofinansowanie ze środków PFRON likwidacji barier można się ubiegać jeśli umożliwi to lub w znacznym stopniu ułatwi wykonywanie podstawowych, codziennych czynności lub kontaktów z otoczeniem.

Barьеры architektoniczne to wszelkie utrudnienia występujące w budynku i w jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym. Pomoc jest adresowana do osób niepełnosprawnych, które mają trudności w poruszaniu się. W ramach tego zadania Centrum bierze udział w likwidacji barier w miejscu stałego zamieszkania osób niepełnosprawnych najczęściej w formie przystosowania ciągów komunikacyjnych zapewniających dostęp do budynku mieszkalnego lub przemieszczanie się w obrębie budynku lub wewnątrz (np. budowa pochylni, montaż platformy do transportu pionowego, windy krzesłkowej lub przysięciennej, wyrównanie nawierzchni, likwidacja

progów i różnicowania poziomu podłóg, przystosowanie drzwi wewnętrznych i zewnętrznych, systemów otwierania) oraz przystosowania pomieszczeń higieniczno-sanitarnych wraz z niezbędnymi przeróbkami budowlanymi i instalacyjnymi podyktowanymi likwidacją bariery architektonicznej.

Bariery techniczne to przeszkody wynikające z braku zastosowania odpowiednich do rodzaju niepełnosprawności, przedmiotów lub urządzeń. Likwidacja tej bariery powinna powodować sprawniejsze działanie osoby niepełnosprawnej w społeczeństwie i umożliwić wydajniejsze jej funkcjonowanie. Pomoc jest adresowana do osób niepełnosprawnych, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności. Najczęściej udzielana jest pomoc w zakupie schodolazów (gąsienicowych, kroczących), poręczy i uchwytów w ciągach komunikacyjnych, ramp i szyn najazdowych umożliwiających podjazd wózkiem inwalidzkim, podnośników jezdnych (np. transportowo-kąpielowych), wannowych, sufitowych, sprzętów ułatwiających korzystanie z urządzeń higieniczno-sanitarnych (uchwyty, siedziska prysznicowe, nadstawki na muszlę ustępową, leżaki kąpielowe, udźwiękowionych urządzeń codziennego użytku (np. kalkulator, termometr, waga, płynomierz, zegarek, etykiety głosowe i inne).

Bariery w komunikowaniu się to ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobie niepełnosprawnej swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie informacji. Likwidacja bariery w komunikowaniu się, może znacznie ułatwić udział w życiu społecznym poprzez zastosowanie sprzętu elektronicznego np. sprzętu komputerowego oraz jego elementów, specjalistycznego oprogramowania (np. udźwiękawiającego, do komunikacji alternatywnej), urządzeń odtwarzających dźwięk (np. czytnik - książka mówiona, urządzeń wspomagających odbiór dźwięku) lub powiększających tekst drukowany (np. lupa, powiększalnik), urządzeń z sygnałem świetlnym i innych umożliwiających dostęp do łączności.

Centrum kieruje pomoc do osób niepełnosprawnych z dysfunkcją wzroku, słuchu i mowy oraz ze znacznie ograniczoną mobilnością i/lub zdolnością lokomocji. W dobie postępu technologicznego, dostępu do sieci internetowej oraz intensywnego rozwoju społeczeństwa informacyjnego, likwidacja barier w komunikowaniu się przyczynia się do niwelowania lub zmniejszenia ograniczeń w kontaktach międzyludzkich i umożliwia uczestnictwo w życiu społecznym.

Sprzęt rehabilitacyjny – to sprzęt zalecany przez lekarza specjalistę dostosowany do indywidualnych potrzeb osoby niepełnosprawnej, niezbędny do prowadzenia przez osobę niepełnosprawną rehabilitacji w warunkach domowych w celu osiągnięcia przez nią możliwie najwyższego poziomu funkcjonowania w społeczeństwie i podniesienia jakości życia.

Centrum udziela pomocy w zakupie sprzętu rehabilitacyjnego, których użytkowanie wymaga aktywnego współudziału osoby niepełnosprawnej m.in. rowerów rehabilitacyjnych (trójkołowych, stacjonarnych, innych dobranych indywidualnie np. tandemów), urządzeń stacjonarnych wspomagających rehabilitację (np. bieżnia, orbitrek,), drobnych przedmiotów do rehabilitacji . Dofinansowaniem obejmowane są również łóżka rehabilitacyjne wyposażone w wysięgnik /drabinkę oraz inne urządzenia pełniące funkcje rehabilitacyjną dobrane do specyfiki dysfunkcji, która wymaga usprawniania.

Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze – pełnią istotną rolę w leczeniu, opiece i rehabilitacji osób niepełnosprawnych. Są niezbędne w celu poprawy jakości życia.

W ramach tego zadania Centrum dofinansowuje przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze takie jak: aparaty słuchowe, protezy, pieluchomajtki, cewniki, obuwie ortopedyczne, wózki inwalidzkie, materace i poduszki przeciwoleżynowe, balkoniki, gorsety korekcyjne, pionizatory, peruki, aparaty do leczenia zaburzeń oddychania, sensory, transponder, zbiorniki na insulinę, ortezy.

Udzieloną pomoc w ramach powyższych zadań realizowanych przez PCPR w Obornikach przedstawiają tabele 12 i 13.

Tabela 12. Liczba osób i wysokość udzielonej pomocy finansowej osobom niepełnosprawnym w ramach zadań z zakresu rehabilitacji społecznej zrealizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Obornikach

Rodzaj zadania	2019		2020		2021		2022	
	liczba osób	kwota w zł	liczba osób	kwota w zł	liczba osób	kwota w zł	liczba osób	kwota w zł
Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	97	118 050,00	82	85 828,00	109	149 235,00	94	143 095,00
Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	25	102 583,53	29	137 913,00	39	201 000,00	32	224 924,00
Dofinansowanie sprzętu rehabilitacyjnego	7	9 778,00	7	12 359,00	11	37 396,00	11	21 001,00

Na podstawie powyższej tabeli stwierdza się, że najwyższa liczba osób niepełnosprawnych ubiegała się o pomoc w 2021r, natomiast rokrocznie wzrasta wysokość udzielonej pomocy, osiągając najwyższą wartość w roku 2022r.

Tabela 13. Liczba osób i wysokość udzielonej pomocy finansowej osobom niepełnosprawnym w ramach dofinansowania przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych zrealizowana przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Obornikach

Rok	2019		2020		2021		2022	
Wyszczególnienie	liczba	kwota	liczba	kwota	liczba	kwota	liczba	kwota
Złożone wnioski	267	290631,66	272	352966,37	292	378585,40	498	707718,05
Dofinansowanie ze środków PFRON	254	272595,69	248	312542,46	284	363096,72	478	380000,00
Udział własny	137	178725,90	134	213241,35	175	252863,98	283	280489,37
Dzieci i młodzież niepełnosprawna	37	62240,41	52	96364,30	44	70354,52	77	95563,85
Mieszkańcy wsi	134	139737,94	128	163129,82	135	165035,01	219	196378,06
Kobiety	121	121377,29	124	147761,63	138	148911,75	254	180553,23

Na podstawie powyższej tabeli stwierdza się, że najwyższa liczba osób niepełnosprawnych ubiegających się o pomoc w 2022r, natomiast rokrocznie wzrasta wysokość udzielonej pomocy, osiągając najwyższą wartość w roku 2022r. W latach 2019-2022 wzrastała systematycznie liczba ubiegających się o pomoc niepełnosprawnych dzieci, kobiet oraz mieszkańców wsi.

PROJEKTY / PROGRAMY NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie od wielu lat wspiera swoich niepełnosprawnych mieszkańców oraz ich rodziny różnorodnymi działaniami dzięki pozyskanym środkom finansowym na realizację programów i projektów.

W latach 2019 - 2021 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Obornikach było odpowiedzialne na bezpośrednią realizację na terenie powiatu obornickiego **projektu „USŁUGI SPOŁECZNE DLA MIESZKAŃCÓW POWIATU OBORNICKIEGO”** współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Wielkopolskiego na lata 2014-202. Projekt był realizowany w partnerstwie z Fundacją Królowej Św. Jadwigi.

W aspekcie udzielania pomocy osobom niepełnosprawnym w ramach projektu, głównym celem było zwiększenie dostępu do usług społecznych, mających zaspokoić potrzeby osób niepełnosprawnych, niesamodzielnich tj. wymagających opieki lub wsparcia w związku z niemożnością samodzielnego wykonywania co najmniej jednej z podstawowych czynności dnia codziennego oraz opiekunów faktycznych osób niepełnosprawnych niesamodzielnich (najczęściej członków rodziny).

Pomoc w projekcie skierowana była do 40 osób niepełnosprawnych i niesamodzielnich z powodu niepełnosprawności i 20 opiekunów faktycznych osób niepełnosprawnych niesamodzielnich. Zakres wsparcia obejmował następujące usługi:

- wsparcie asystentów osobistych osób niepełnosprawnych,

- specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania - TELEOPIEKA dla osób niesamodzielnych,
- poradnictwo specjalistyczne, indywidualne, głównie psychologiczne, terapeutyczne, prawne dla opiekunów faktycznych osób niepełnosprawnych niesamodzielnych,
- zabiegi rehabilitacyjne/ fizjoterapeutyczne świadczone w miejscu zamieszkania.

W 2022 roku Centrum zrealizowało program ze środków rządowych Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej pn. **ASYSTENT OSOBISTY OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ** - edycja 2022.

Pomocą zostało objętych 8 osób niepełnosprawnych, w tym 2 dzieci, 4 osoby z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz 2 osoby z niepełnosprawnością w stopniu umiarkowanym. Na potrzeby związane z realizacją programu przeznaczono środki w wysokości **104 218,98 zł**. Program jest kontynuowany w ramach edycji 2023.

W celu zapewnienia ciągłości udzielanego wsparcia, podjęte zostały starania o pozyskanie środków na kontynuację programu w następnych latach.

PILOTAŻOWY PROGRAM „AKTYWNY SAMORZĄD”

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Obornikach jako jednostka samorządu powiatowego od 2012 roku jest realizatorem zadania celowego PFRON – **pilotażowego programu „Aktywny Samorząd”**. Formy wsparcia przewidziane w programie adresowane są do uprawnionych osób fizycznych zamieszkałych na terenie powiatu.

Głównym celem programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. Program jest realizowany w dwóch modułach.

Moduł I - likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową

W ramach modułu I, osoby niepełnosprawne mogą ubiegać się o następujące wsparcie:

- **Obszar A Zadanie 1** - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16r.ż.) lub osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z **dysfunkcją narządu ruchu**,
- **Obszar A Zadanie 2** - pomoc w uzyskaniu prawa jazdy, adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z **dysfunkcją narządu ruchu**,
- **Obszar A Zadanie 3** – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy , adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z **dysfunkcją narządu słuchu**, w stopniu wymagającym korzystania z usług tłumacza języka migowego,
- **Obszar A Zadanie 4** – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z **dysfunkcją narządu słuchu**,
- **Obszar B Zadanie 1** - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 r.ż.) lub do osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z **dysfunkcją narządu wzroku lub obu kończyn górnych**,
- **Obszar B Zadanie 2** - dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,
- **Obszar B Zadanie 3** – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z **dysfunkcją narządu wzroku**
- **Obszar B Zadanie 4** - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 r.ż.) lub

osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z **dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami w komunikowaniu się za pomocą mowy**,

- **Obszar B Zadanie 5** – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego, zakupionego w ramach programu, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 r.ż.) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności,
- **Obszar C Zadanie 1** - pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 r.ż.) lub ze znacznym stopniem niepełnosprawności i dysfunkcją uniemożliwiającą samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym,
- **Obszar C Zadanie 2** - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 r.ż.) lub ze znacznym stopniem niepełnosprawności,
- **Obszar C Zadanie 3** - pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne (na co najmniej III poziomie jakości), adresowana do osób z ze stopniem niepełnosprawności,
- **Obszar C Zadanie 4** - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne (co najmniej na III poziomie jakości), adresowana do osób ze stopniem niepełnosprawności,
- **Obszar C Zadanie 5** – pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania do wózka ręcznego, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 r.ż.) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z **dysfunkcją narządu ruchu** powodującą problemy w samodzielnym przemieszczaniu się i posiadających zgodę lekarza specjalisty na użytkowanie przedmiotu dofinansowania,
- **Obszar D** – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej tj. dziecka przebywającego w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką, adresowana do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, którzy są przedstawicielem ustawowymi lub opiekunem prawnym dziecka.

Moduł II - pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym (w szkole wyższej lub szkole policealnej lub kolegium).

W ramach Modułu II pomoc mogą uzyskać osoby niepełnosprawne, posiadające znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności.

Skalę potrzeb wśród osób niepełnosprawnych oraz możliwości udzielenia pomocy przez PCPR jako Realizatora pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” przedstawia tabela 16.

Tabela 14. Liczba beneficjentów i wysokość udzielonych dofinansowań ze środków PFRON w ramach pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” w latach 2019-2022

MODUŁ	Rok udzielonej pomocy							
	2019	2020	2021	2022	2019	2020	2021	2022
	Liczba beneficjentów pomocy wg unikalnego nr PESEL				Wysokość udzielonych dofinansowań w zł			
Moduł I	28	25	27	25	180 895,17	137 727,70	149 348,84	456 563,88
Moduł II	14	10	7	5	70 164,00	67 204,25	40 935,00	28 400,00
Razem	42	35	34	30	251 059,17	204 931,95	190 283,84	484 963,88

3) Powiatowy Urząd Pracy w Obornikach

Działania na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie **rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych** podejmowane są przez Powiatowy Urząd Pracy, który jest jednostką samorządu terytorialnego.

Rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego, pośrednictwa pracy. Do realizacji tego celu niezbędne jest dokonanie oceny zdolności do pracy, prowadzenie poradnictwa zawodowego uwzględniającego ocenę zdolności do pracy oraz umożliwiającego wybór odpowiedniego zawodu i szkolenia, przygotowanie zawodowe, dobór odpowiedniego miejsca pracy i jego wyposażenie, określenie środków technicznych umożliwiających lub ułatwiających wykonywanie pracy, a w razie potrzeby – przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych itp.

Pośrednicy pracy przy pomocy doradców zawodowych aktywizują osoby bezrobotne i poszukujące pracy z niepełnosprawnościami poprzez uczestnictwo w stażach, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym, pracach interwencyjnych, robotach publicznych, podejmowanie działalności gospodarczej i innych aktywnych formach przeciwdziałania bezrobociu dla niepełnosprawnych.

Powiatowy Urząd Pracy w Obornikach wyszczególnia, że:

- w roku 2019 – 2 osoby niepełnosprawne odbyły staż,
- w roku 2020 – szkolenia odbyła 1 osoba niepełnosprawna,
- w roku 2021 – 2 osoby niepełnosprawne podjęły staż, 3 osoby – szkolenia oraz 1 osoba – roboty publiczne
- w roku 2022 – 3 osoby niepełnosprawne odbyły staż, 4 osoby – szkolenia oraz 2 osoby – roboty publiczne

4) Poradnie Psychologiczne – Pedagogiczne w Obornikach i Rogoźnie

Pomoc udzielana dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej w Poradniach polega na wpieraniu wychowawczej i edukacyjnej funkcji przedszkoli i szkół, w tym na współpracy w określeniu niezbędnych warunków do nauki odpowiednio dostosowanych do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dzieci niepełnosprawnych albo pełnoletnich uczniów niepełnosprawnych.

Działający przy Poradniach Zespół Orzekający wydaje orzeczenia i opinie dla dzieci niepełnosprawnych:

a) o potrzebie kształcenia specjalnego, w szczególności dla dzieci:

- z niepełnosprawnościami ze względu na słabe słyszenie, słane widzenie, niepełnosprawność ruchową, niepełnosprawność intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym lub głębokim, autyzm (w tym zespół Aspergera), niepełnosprawność sprzężoną,
- niedostosowanych społecznie,
- zagrożonych niedostosowaniem społecznym

b) o potrzebie nauczania indywidualnego ze względu na zaburzenia zachowania i emocji oraz niepełnosprawność ruchową,

c) o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju ze względu na niepełnosprawność intelektualną, ruchową, autyzm (w tym z zespołem Aspergera), niepełnosprawność sprzężoną

Ponadto Poradnie wydają dokumenty w sprawie indywidualnego rocznego przygotowania przedszkolnego, zajęć rewalidacyjno – wychowawczych zespołowych lub indywidualnych.

Psychologowie, pedagodzy i logopedzi prowadzą także w poradniach zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka – udzielaną w tym zakresie pomoc przedstawiają tabele 17 i 18.

Tabela 15. Liczba dzieci uczęszczających na zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Rogoźnie w latach 2019 – 2022/2023

Rok szkolny	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Liczba dzieci	5	5	3	1	2

Tabela 16. Liczba dzieci uczęszczających na zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Obornikach w latach 2019-2022

Rok szkolny	2019	2020	2021	2022
Liczba dzieci	4	4	4	4

5) Przedszkole nr 1 „Bajeczka” w Obornikach

Przedszkole jest placówką ogólnodostępną, w którym funkcjonuje Zespół Wczesnego Wspomagania Rozwoju Dziecka. Dziecko oraz jego rodzina mogą korzystać z wczesnego wspomagania od chwili stwierdzenia niepełnosprawności do momentu podjęcia przez dziecko nauki w szkole. Dzieci niepełnosprawne mogą korzystać tutaj z następujących form wsparcia wynikających z posiadanych orzeczeń i potrzeb:

- zajęcia rewalidacyjne,
- wczesne wspomaganie rozwoju,
- integracja sensoryczna,
- pomoc psychologiczno – pedagogiczna, w tym zajęcia logopedyczne, zajęcia korekcyjno – kompensacyjne, rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne

Tabela 17. Liczba dzieci niepełnosprawnych uczęszczająca do Przedszkola nr 1 Bajeczka w latach 2019-2022/2023

Rok szkolny	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Ilość dzieci	17	17	18	23

6) Zespół Szkół Specjalnych w Kowanówku

Zespół Szkół Specjalnych w Kowanówku jest placówką szkolnictwa specjalnego dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie. Funkcjonuje tutaj Szkoła Podstawowa i Szkoła Przysposabiająca do Pracy.

Szkoła prowadzi zajęcia indywidualnego nauczania i zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze. Kształceniem obejmuje dzieci z niepełnosprawnością w stopniu: lekkim, umiarkowanym, znacznym, głębokim.

Obok typowych metod nauczania szkoła stosuje wybrane elementy metod terapeutycznych: m.in. ruchu rozwijającego Weroniki Sherborne, ruchowej ekspresji twórczej, zajęcia w Sali Doświadczenia Świata. Uczniowie są też objęci zajęciami logopedycznymi.

Tabela 18. Liczba uczniów objętych kształceniem w w Szkole Podstawowej, Szkole Przysposabiającej do Pracy oraz wychowanków realizujących zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze w Zespole Szkół Specjalnych w Kowanówku w la

Rok	2019	2020	2021	2022
Ilość uczniów	123	131	139	155

7) Środowiskowy Dom Samopomocy w Rogoźnie

Środowiskowy Dom Samopomocy w Rogoźnie został otwarty w miesiącu lutym 2019r. Zostało przyjętych 27 uczestników z niepełnosprawnością w stopniu umiarkowanym i znacznym. Podczas dziennego pobytu są oni objęci wsparciem w formie zajęć z pedagogiem, psychologiem, hortikuloterapią, biblioterapią, ergoterapią, muzykoterapią oraz mają możliwość rozwijania umiejętności w pracowniach: plastycznej, informatycznej, rękodzieła, majsterkowicza, gospodarstwa domowego. Jedną z form wsparcia są również treningi : czasu wolnego, higieny osobistej, gospodarowania środkami własnymi oraz kulinarny. Dodatkowo uczestnicy biorą udział w spotkaniach integracyjnych z innymi placówkami, jednodniowych wyjazdach i piknikach oraz wyjazdach na wczasy. W ŚDS prowadzona jest również rehabilitacja, dzięki której przywracana jest lub utrzymywana sprawność fizyczna uczestników.

Działalność Środowiskowego Domu Samopomocy w Rogoźnie odgrywa ważną rolę w rehabilitacji społecznej, ucząc, rozwijając i podtrzymując umiejętności osób niepełnosprawnych w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym oraz integracji społecznej. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie środowiskowych domów samopomocy ŚDS w Rogoźnie zapewnia dowóz/odwóz uczestników na zajęcia, spożywanie gorącego posiłku oraz spotkań z psychologiem.

Tabela 19. Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z usług Środowiskowego Domu Samopomocy w Rogoźnie

Rok	2019	2020	2021	2022
Liczba uczestników	27	26	30	30

8) Warsztat Terapii Zajęciowej w Wiardunkach

Warsztat jest wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówką, która stwarza osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość **rehabilitacji społecznej i zawodowej** w zakresie pozyskiwania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Realizacja tego celu przez warsztat zmierza do rozwijania umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy. Stopniowa zmiana aktywności uczestników od terapii do pracy, powinna zwiększać szansę na pracę w warunkach pracy chronionej, ale także na otwartym rynku pracy.

Warsztat Terapii Zajęciowej w Wiardunkach działa na terenie powiatu obornickiego. Jest placówką należącą do Wielkopolskiego Stowarzyszenia Na Rzecz Chorych, Niepełnosprawnych i Ich Rodzin im. K. Marcinkowskiego "REHABILITACJA" z siedzibą w Wągrowcu. W warsztacie przebywa obecnie 40 uczestników, którzy pod okiem instruktorów poddani są rewalidacji. Uczestnikami mogą zostać osoby, które ukończyły szesnasty rok życia, posiadają znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności ze wskazaniem w orzeczeniu uczęszczania do WTZ. Celem uczestnictwa jest rozwój emocjonalny, intelektualny, społeczny, a także podnoszenie zdolności zawodowych oraz rehabilitacja ruchowa i muzykoterapeutyczna.

Warsztat zapewnia również uczestnikom usługi pielęgniarские i logopedyczne.

Rewalidacja odbywa się w ośmiu pracowniach: gospodarstwa domowego, informatyczno-poligraficznej, plastyczno-ceramicznej, wiklinarskiej, artystyczno-ogrodniczej, stolarskiej, krawiecko-dziewiarskiej i aktywizacji zawodowej. Jednym z celów jaki stawiają sobie pracownicy Warsztatu jest otwarcie uczestników na otaczający świat, stąd też organizowanych jest wiele wyjazdów, które wzbogacają rozwój społeczny i poznawczy uczestników, a także współpraca z innymi placówkami (Stowarzyszenie „Przyjaciół”, Warsztat Terapii Zajęciowej w Gołańczu, Warsztat Terapii Zajęciowej w Wągrowcu, Środowiskowy Dom Samopomocy w Wągrowcu, Zespół Szkół Specjalnych w Kowanówku).

Każdego roku Powiat Obornicki dotuje działalność WTZ w Wiardunkach.

Tabela 20. Liczba osób niepełnosprawnych objętych pomocą i wysokość udzielonej pomocy finansowej na rzecz działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej w Wiardunkach w latach 2019-2022

Rodzaj zadania	2019		2020		2021		2022	
	liczba osób	kwota w zł	liczba osób	kwota w zł	liczba osób	kwota w zł	liczba osób	kwota w zł
Dofinansowanie kosztów działalności WTZ w Wiardunkach	35	713 360,00	39	802 360,00	39	947 344,00	40	1 142 516,00
Dofinansowanie z Powiatu Obornickiego	35	80 000,00	39	85 000,00	39	95 000,00	40	114 500,00

9) Organizacje pozarządowe działające na rzecz osób z niepełnosprawnościami

Jedną z form aktywizacji osób niepełnosprawnych jest ich członkostwo w organizacjach pozarządowych. Zrzeszanie się osób niepełnosprawnych zapobiega izolacji i przeciwdziała wykluczeniu społecznemu, daje możliwość otwarcia się osób niepełnosprawnych na lokalną społeczność i aktywnego udziału w jej sprawach, pozwala również lepiej poznać środowisko osób niepełnosprawnych i ich potrzeby. Wspieraniem, a także niesieniem wszechstronnej pomocy osobom niepełnosprawnym, w celu wyrównywania szans w dostępie do edukacji, rehabilitacji, zatrudnienia oraz integracji ze społecznością lokalną w powiecie obornickim zajmują się organizacje pozarządowe, między innymi:

- Stowarzyszenie Wspólnota Wolontariuszy Hospicyjnych „Ludzki Gest” w Obornikach
- Fundacja „Na Prostej Drodze” z siedzibą w Obornikach
- Spółdzielnia Socjalna „Uciec Dysforii” w Obornikach,
- Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej „Przyjaciół”
- Fundacja „Ja nie mogę czekać” Centrum Terapii i Wspomagania Rozwoju Dziecka „Światelko” z siedzibą w Obornikach
- Polski Związek Niewidomych Koło w Rogoźnie
- Stowarzyszenie Amazonek im. Św. Siostry Faustyny w Obornikach

Tabela 21. Liczba osób z niepełnosprawnościami korzystających z pomocy organizacji pozarządowych w latach 2019 – 2022/2023 – wybrane formy wsparcia

ORGANIZACJA realizowane zadanie/ projekt					
	2019	2020	2021	2022	2023
	Liczba beneficjentów pomocy				
Fundacja Na Prostej Drodze – zadanie: „opieka nad chorym w domu”	16 osób	16 osób	12 osób	11 osób	-
Stowarzyszenie Wspólnota Wolontariuszy Hospicyjnych „Ludzki Gest”: projekt „Ludzki gest – wsparcie osób niesamodzielnych w powiecie obornickim” a/ Dzienny Dom Opieki Medycznej b/ usługi opiekuńcze i opiekuńcze specjalistyczne w miejscu zamieszkania				66 osób 94 osoby	
Spółdzielnia Socjalna Uciec Dysforii: a/ Program „Opieka Wytchnieniowa”-edycja 2022 b/ Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami” edycja 2022	-	-	-	12 osób 126 osób	
Stowarzyszenie „Przyjaciół” -rehabilitacja	64 osoby	63 osoby	63 osoby	58 osób	-

Realizacja zadań na rzecz osób niepełnosprawnych nie byłaby możliwa bez współpracy wymienionych wyżej instytucji i organizacji ze szczególną rolą organizacji pozarządowych. Ciałem opiniującym – doradczym jest **Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych**.

Poza tym, sprawami osób niepełnosprawnych na terenie powiatu obornickiego zajmuje się wiele innych instytucji i organizacji. Część z nich to instytucje publiczne, które działania kierują do wszystkich mieszkańców jak i osób niepełnosprawnych. Są to między innymi placówki:

- służby zdrowia – szpitale, poradnie specjalistyczne, przychodnie itp.,
- edukacyjne, w tym przedszkola, szkoły podstawowe, średnie, szkoła specjalna, poradnie psychologiczno-pedagogiczne,
- kulturalne, dom kultury, świetlice środowiskowe
- sportowe.

III. CELE i ZADANIA PROGRAMU

1. Założenia programu.

Założeniem Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w powiecie obornickim jest przedstawienie możliwych działań ze strony administracji powiatowej, gminnej, współpracujących z nimi innych instytucji i organizacji pozarządowych w celu poprawy jakości życia, integracji społecznej i możliwości rozwoju osób niepełnosprawnych, poprzez realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Bez pomocy państwa osoby niepełnosprawne nie są w stanie samodzielnie rozwiązywać wielu swoich ważnych problemów. Na państwie oraz środowisku lokalnym więc spoczywa obowiązek wyrównywania szans życiowych osób niepełnosprawnych oraz przeciwdziałania ich dyskryminacji zarówno społecznej jak i zawodowej.

Szanse na zaspokojenie potrzeb osób z dysfunkcją organizmu w dużej mierze zależą od aktywności i strategii działania jednostek **samorządu terytorialnego** na poziomie lokalnym. Potrzeby osób niepełnosprawnych ujawniają się w sferach:

- społecznej – izolacja osób niepełnosprawnych, w wyniku występowania barier architektonicznych, urbanistycznych oraz komunikacyjnych,
- zdrowotnej – utrudniony dostęp do świadczeń medyczno-rehabilitacyjnych, brak wcześniejszej diagnozy niepełnosprawności,
- materialnej – wysokie koszty rehabilitacji, brak pracy i możliwości zarobkowania, brak środków do życia,
- kulturalno-oświatowej – utrudniony dostęp do dóbr kultury i możliwości kontynuowania nauki,
- psychologicznej – poczucie wyobcowania pozostawienie samemu sobie, brak akceptacji przez najbliższe otoczenie, czego skutkiem jest poczucie niskiej samooceny.

W programie działań na rzecz osób z niepełnosprawnością uwzględniono ich interdyscyplinarny wymiar w realizacji zadań dotyczących poszczególnych sfer.

Adresatem programu są osoby niepełnosprawne i ich rodziny zamieszkujące na terenie powiatu obornickiego.

Cele programu realizowane będą w oparciu o profesjonalną kadre jednostek pomocy społecznej, urzędu pracy, instruktorów terapii zajęciowej, osób działających na rzecz niepełnosprawnych skupionych w organizacjach pozarządowych.

Potencjalnymi źródłami finansowania są fundusze krajowe w tym Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Urzędu Marszałkowskiego, środki z Europejskiego Funduszu Społecznego, samorządów gminnych, powiatowego, organizacji pozarządowych.

2. Cel ogólny programu:

Poprawa warunków do samodzielnego życia, możliwie pełnego i aktywnego oraz równoprawnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym.

3. Cele szczegółowe :

- 1) Zapewnienie osobom z niepełnosprawnością dostępu do rehabilitacji społecznej.
- 2) Rehabilitacja zawodowa i zatrudnianie - wspieranie aktywności zawodowej osób z niepełnosprawnością.
- 3) Wyrównywanie szans edukacyjnych osób z niepełnosprawnością na wszystkich poziomach edukacji.
- 4) Działania kształtujące i rozwijające świadomość społeczną w zakresie dostrzegania i rozumienia problemów osób z niepełnosprawnością.

L.p.	Cel szczegółowy	Zadanie
1)	Zapewnienie osobom z niepełnosprawnością dostępu do rehabilitacji społecznej i poprawy warunków funkcjonowania w społeczności lokalnej	1. Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji społecznej w zakresie uczestnictwa osób niepełnosprawnych oraz ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych.
		2. Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych poprzez likwidację barier architektonicznych w miejscu ich zamieszkania, likwidację barier technicznych i w komunikowaniu się, zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.
		3. Realizacja programów finansowanych ze środków PFRON mających na celu wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób z niepełnosprawnością w życiu społecznym.

		4. Kształtowanie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej poprzez usługi wsparcia dziennego.
		5. Realizacja projektów, zapewniających dostęp osobom niepełnosprawnym do usług asystenckich.
		6. Czynności administracyjne zapewniające osobom niepełnosprawnym nabywanie uprawnień do świadczeń i przywilejów poprzez orzekanie o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, wydawanie kart parkingowych, legitymacji osób niepełnosprawnych
Sposób realizacji zadań: 1. Udzielanie dofinansowań ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych: a) do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych uczestników i ich opiekunów, b) zakupu przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, c) zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, d) kosztów działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej e) udzielanie dofinansowań ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w ramach programu „Aktywny Samorząd”, 2) udzielanie wsparcia poprzez udział osób niepełnosprawnych w lokalnych placówkach dziennego pobytu, 3) działalność organizacji pozarządowych – lokalne Stowarzyszenia i Fundacje, 4) pozyskiwanie środków na realizację programów rządowych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Obornikach, 5) udzielanie pomocy w ramach działalności Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Obornikach.		
Wskaźniki: 1. Liczba osób, które złożyły wniosek oraz liczba osób, które otrzymały dofinansowanie ze środków PFRON z zakresu uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych. 2. Liczba osób, które złożyły wniosek oraz liczba osób, które otrzymały dofinansowanie ze środków PFRON w zakresie likwidacji barier architektonicznych, zakupiły sprzęt i urządzenia w ramach likwidacji barier technicznych i w komunikowaniu się, zakupiły przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz zakupiły sprzęt rehabilitacyjny. 3. Liczba osób, które złożyły wniosek oraz liczba osób, które otrzymały dofinansowanie ze środków PFRON w ramach realizacji programu „Aktywny Samorząd”. 4. Liczba uczestników w Warsztatach Terapii Zajęciowej w Wiardunkach i liczba uczestników w Środowiskowym Domu Samopomocy w Rogoźnie. 5. Liczba osób niepełnosprawnych objęta usługami asystenckimi w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Obornikach. 6. Liczba osób, które złożyły wniosek, liczba osób, którym wydano orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, liczba osób, którym wydano karty parkingowe i legitymacje osób niepełnosprawnych.		
2)	Rehabilitacja zawodowa i zatrudnianie, wspieranie aktywności zawodowej osób z niepełnosprawnością	1. Podejmowanie działań umożliwiających włączenie się osób niepełnosprawnych w aktywne życie zawodowe poprzez prowadzenie pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego, udzielanie wsparcia w podejmowaniu działalności gospodarczej. 2. Podejmowanie działań w kierunku podnoszenia kwalifikacji zawodowych poprzez organizację szkoleń i staży. 3. Udzielanie wsparcia osobom niepełnosprawnym w uzyskaniu / podnoszeniu wykształcenia osób niepełnosprawnych w utrzymaniu aktywności zawodowej

		poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (przebywającej w żłobku, przedszkolu) – program „Aktywny Samorząd”.
Sposób realizacji zadań: 1. Uwzględnianie potrzeb przy podziale środków PFRON na realizację zadań związanych z tworzeniem nowych miejsc pracy oraz organizowaniem szkoleń i staży. 2. Udział w programach dofinansowanych ze środków zewnętrznych. 3. Udzielanie dofinansowań ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w ramach programu „Aktywny Samorząd”.		
Wskaźniki: 1. Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego, rozpoczynających własną działalność gospodarczą i podejmujących pracę na otwartym rynku pracy oraz wysokość środków przeznaczonych na zadania związane z tworzeniem nowych miejsc pracy dla osób z niepełnosprawnością. 2. Liczba osób niepełnosprawnych podejmujących szkolenia i staże. 3. Liczba złożonych wniosków i liczba udzielonych dofinansowań ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w ramach programu „Aktywny Samorząd”.		
3)	Wyrównywanie szans edukacyjnych osób z niepełnosprawnością na wszystkich poziomach edukacji	1. Umożliwienie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży (np. wczesne wspomaganie rozwoju, nauczanie specjalne, nauczanie indywidualne, zajęcia rewalidacyjno - kompensacyjne) oraz edukacji w placówkach specjalnych, ogólnodostępnych i integracyjnych. 2. Realizacja programów finansowanych ze środków PFRON mających na celu wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających dostęp osób z niepełnosprawnością do edukacji.
Sposób realizacji: 1. Ustalanie potrzeb osób niepełnosprawnych w środowisku lokalnym na terenie powiatu i dobór odpowiednich form wsparcia przez placówki oświatowe. 2. Udzielanie dofinansowań ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w ramach programu „Aktywny Samorząd” – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.		
Wskaźniki: 1. Liczba osób z niepełnosprawnością objęta pomocą przez placówki oświatowe na terenie powiatu (przedszkola, szkoły specjalne i poradnie psychologiczno-pedagogiczne). 2. Liczba osób, które złożyły wniosek oraz liczba osób, które otrzymały dofinansowanie ze środków PFRON w ramach realizacji programu „Aktywny Samorząd”.		
4)	Działania kształtujące i rozwijające świadomość społeczną w zakresie dostrzegania i rozumienia problemów osób z niepełnosprawnością oraz czuwanie nad przestrzeganiem praw osób niepełnosprawnych	1. Upowszechnianie form pomocy i uprawnień osób z niepełnosprawnością w ramach pomocy instytucjonalnej i pozainstytucjonalnej oraz promocja twórczości osób niepełnosprawnych, prezentowanie działań stowarzyszeń i osiągnięć osób z niepełnosprawnością. 2. Umożliwienie dostępu do korzystania z pomocy w instytucjach za pośrednictwem platformy internetowej w Systemie Obsługi Wsparcia (SOW).
Sposób realizacji: 1. Udział w zorganizowanych spotkaniach oraz wydarzeniach dotyczących osób niepełnosprawnych.		

2. Ułatwianie dostępu do obsługi i uzyskania pomocy za pośrednictwem internetowego Systemu Obsługi Wsparcia (SOW).
3. Ułatwianie dostępu do prezentacji twórczości uczestników organizacji pozarządowych, WTZ i osiągnięć osób z niepełnosprawnościami, organizowanie spotkań dla osób z niepełnosprawnościami.

Wskaźniki:

1. Liczba spotkań i wydarzeń zorganizowanych na terenie powiatu obornickiego dotyczących osób z niepełnosprawnościami.
2. Liczba osób, które samodzielnie złożyły wniosek o wsparcie za pomocą Systemu Obsługi Wsparcia (SOW).

IV. Podmioty odpowiedzialne za realizację zadań:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Obornikach.
2. Powiatowy Urząd Pracy w Obornikach.
3. Ośrodek Pomocy Społecznej w Obornikach, Rogoźnie i Ryczywole.
4. Warsztaty Terapii Zajęciowej w Wiardunkach.
5. Środowiskowy Dom Samopomocy w Rogoźnie.
6. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Obornikach i Rogoźnie.
7. Organizacje samorządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych na terenie powiatu obornickiego.
8. Placówki szkolne i przedszkola na terenie powiatu obornickiego.

V. Harmonogram realizacji

Działania o charakterze ciągłym realizowane w czasie trwania programu w latach 2023-2027.

VI. Monitoring i ewaluacja programu

Monitoring i ewaluacja będzie polegał na zbieraniu informacji na temat działań zrealizowanych od podmiotów zaangażowanych w jego realizację przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Obornikach. Roczne sprawozdanie z realizacji programu, będzie przedkładane Radzie Powiatu Obornickiego oraz Wojewodzie Wielkopolskiemu przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Obornikach i będzie integralną częścią całorocznego sprawozdania z działalności Centrum.

VII. Źródła finansowania

Działania programu finansowane będą w różnych formach, z wykorzystaniem źródeł finansowania wskazanych na poziomie samorządowym: powiatu, gminy oraz budżetu państwa, funduszy zewnętrznych, UE, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, organizacji pozarządowych.

